

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 17 maja 2013 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. B. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 25 marca 2013 r.,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 958/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 17 maja 2013 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. B. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227 ze zm.). Nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Z braku stosownych świadectw pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy prac w warunkach szczególnych w łącznym okresie 13 lat, 11 miesięcy i 16 dni:

- od 1 września 1974 r. do 30 kwietnia 1977 r. (2 lata, 7 miesięcy i 29 dni) w Państwowym Ośrodku (...) w D. oraz

- od 15 lipca 1980 r. do 31 października 1991 r. (11 lat, 3 miesiące i 17 dni)
w Przedsiębiorstwie (...) w D. wraz z okresem pracy na budowie eksportowej.

Wnioskodawca J. B. w dniu 14 czerwca 2013 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca. Przez cały okres zatrudnienia pracował w warunkach szczególnych. W Państwowym Ośrodku (...)

w D. pracował jako spawacz, a w Przedsiębiorstwie (...)

w D. – jako operator koparki. Ponadto podniósł, że w okresie powołania do służby wojskowej cały czas pracował jako spawacz, służbę odbywał w ramach Ochotniczego Hufca Pracy. Okoliczność ta została potwierdzona świadectwem pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r., poz. 1227 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał 25-letni staż ubezpieczeniowy, nie pozostawał w stosunku pracy oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Okresów zatrudnienia

w latach od 2 września 1974 r. do 30 kwietnia 1977 r. i od 15 lipca 1980 r. do 31 października 1991 r. nie potwierdził świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskodawca przedstawił jedynie zwykłe świadectwa pracy, z których wynika, że pracował na stanowisku spawacza oraz operatora koparki. Takie ogólne sformułowanie nie pozwala na stwierdzenie w jakim okresie wnioskodawca faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Przemyślu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. B. urodzony (...) w dniu 25 marca 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji złożonej do wniosku z dnia 5 sierpnia 2003 r. o ustalenie kapitału początkowego oraz do wniosku o świadczenie przedemerytalne.

Decyzją z dnia 3 czerwca 2004 r. zn. (...) -2003 ZUS O/R. do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął wnioskodawcy okresy składkowe

w wymiarze 23 lata, 6 miesięcy i 28 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 4 miesięcy i 25 dni.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (kapitałowe):

- wniosek o ustalenie kapitału początkowego z dn. 5.08.2003 r.

- decyzja z dn. 3.06.2004 r.

Składając wniosek o emeryturę wnioskodawca złożył także świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 17 września 2012 r. wystawione przez (...) SA we W.. W dokumencie tym wskazano, że wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w K. od dnia

1 września 1972 r. do 10 sierpnia 1974 r. i w tym czasie stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w Wydziale (...). Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w tej firmie w wymiarze jedynie 10 dni tj. do czasu powołania go do zasadniczej służby wojskowej.

Ponadto uwzględniono wnioskodawcy okres jego pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. od 7 kwietnia 1978 r. do 12 września 1979 r. na stanowisku kierowcy ciągnika i kombajnu w wymiarze 1 roku, 5 miesięcy i 6 dni.

Niemniej decyzją z dnia 17 maja 2013 r. odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury, gdyż nie przedstawił on świadectw pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z pozostałych okresów swego zatrudnienia.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dn. 25.03.2013 r.

- świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dn. 17.09.2012 r. i 25.03.2013 r.

- decyzja odmowna z dn. 17.05.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca J. B. pracę zawodową rozpoczął w Zakładach (...) w K. jako spawacz. Był tam zatrudniony od 1 września 1972 r. do 10 sierpnia 1974 r. W czasie tego zatrudnienia w dniu 11 września 1972 r. został powołany do zasadniczej służby wojskowej. (...) tej faktycznie nie odbywał w żadnej jednostce wojskowej, tylko cały czas pracował w Zakładach (...). W szkoleniach wojskowych uczestniczył jedynie w niedziele i wolne soboty. Został „przyjęty na ewidencję” wojskową w dniu 11 września 1972 r. i w dniu 12 września 1972 r. skreślono go z tej ewidencji, zaś w dniu 28 października 1972 r. wcielono go do 36-21 (...). Ponownie został „przyjęty na ewidencję” wojskową w dniu 12 sierpnia 1974 r. i skreślony z niej w dniu 16 sierpnia 1974 r. tj. po zakończeniu służby wojskowej.

Po zakończeniu służby wojskowej w dniu 2 września 1974 r. został zatrudniony jako spawacz w Państwowym Ośrodku (...) w D. i pracował tam do 30 kwietnia 1977 r. (łącznie w wymiarze 2 lata, 7 miesięcy i 29 dni). W czasie tego zatrudnienia obowiązki wykonywał w warsztacie, pracując na dwie lub trzy zmiany. Warsztat spawalniczy usytuowany był w oddzielnej hali i równocześnie prace wykonywało tam 8-10 spawaczy.

W warsztacie spawalniczym było kilkanaście spawarek elektrycznych. Wnioskodawca, tak jak pozostali spawacze pracował przede wszystkim na spawarce elektrycznej, a w zależności od potrzeb też przy spawaniu gazowym. Palniki gazowe używane były głównie do cięcia blach. Do obowiązków spawaczy należały roboty spawalnicze przy produkcji różnych metalowych konstrukcji budowlanych, w tym konstrukcji pojemników – silosów na beton, różnych uchwytów i innych prefabrykatów budowlanych. Pracę dla robotników, w tym spawaczy przydzielał mistrza, który też nadzorował roboty. Natomiast za pracę wydziałów warsztatowych, w tym spawalniczego odpowiadał kierownik, którym od 1973 r. był W. B. (1). Odpowiadał on za organizację pracy, za przyjęcie zleceń, zabezpieczenie materiałów, ale rozliczał też karty pracy i przedstawiał je do działu ekonomicznego celem naliczenia wynagrodzenia. Wszyscy pracownicy warsztatu codziennie podpisali listy obecności w biurze, które znajdowało się w sąsiedztwie warsztatu. Wnioskodawca, tak jak i pozostali spawacze nie pracował w terenie. (...) w D. w latach 70-tych miał wiele zleceń, w tym czasie zatrudnionych było na różnych stanowiskach ok. 50 robotników: spawaczy, ślusarzy, tokarzy, mechaników.

Następnie wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. w okresie od 7 kwietnia 1978 r. do 12 września 1979 r. na stanowisku kierowcy ciągnika i kombajnu (łącznie w wymiarze 1 roku, 5 miesięcy i 6 dni).

Od 15 lipca 1980 r. wnioskodawca zaczął pracę w (...) Kombinacie Rolnym Zakład Budowlano- (...) w N.. Został tam zatrudniony jako spawacz elektryczno-gazowy. W tym charakterze pracował także po zmianach pracodawcy

i powstaniu w 1983 r. Przedsiębiorstwa Usług (...) w D.. Faktycznie pracę wykonywał cały czas w tym samym warsztacie.

Z dniem 1 lipca 1986 r., po kolejnym przekształceniu zakładu pracy, został przeniesiony z Wydziału Produkcji Pomocniczej do O. (...) Rekultywacji i Melioracji powstałego Przedsiębiorstwa (...) w D.. Zaczął wówczas pracę jako pomocnik operatora i operator koparki. W dniu 17 kwietnia 1987 r. ukończył kurs, sfinansowany przez pracodawcę, i uzyskał uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, koparek drenarskich wielkości do 75 KW. Do ustania zatrudnienia w dniu 31 października 1991 r. pracował jako operator 8 tonowej koparki (...). Przełożonym wnioskodawcy był świadek A. P. (1), który od 1977 r. przez około 5 lat pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. technicznych, a następnie głównego mechanika. Odpowiadał on za sprzęt całego przedsiębiorstwa. To on przydzielał robotnikom maszyny, decydował o pracy w terenie.

Wnioskodawca został przeniesiony na własną prośbę z pracy w warsztacie na budowy rekultywacji i melioracji. Mimo że nie miał jeszcze uprawnień, to obsługiwał ciężkie maszyny budowlane: koparki, spychacze, maszyny drenarskie. W latach 70-tych i 80-tych rekultywacje i melioracje prowadzone były na terenie całego obecnego powiatu (...), na obszarze kilkuset hektarów. Prace odbywały się na jedną zmianę.

Za rozdział i wykonanie prac odpowiadał kierownik budowy. Pracowało łącznie nawet 200-300 robotników.

W czasie tego zatrudnienia w okresie od 2 maja 1990 r. do 30 listopada 1990 r. jako cieśla wnioskodawca był zatrudniony na budowie eksportowej w byłej Czechosłowacji.

W związku z tym korzystał z urlopu bezpłatnego, także w okresie od 10 grudnia 1990 r. do 5 maja 1991 r. Do pracy u macierzystego pracodawcy powrócił po zakończeniu urlopu bezpłatnego tj. 6 maja 1991 r.

Sąd ustalił też, że wnioskodawca w dniu 26 czerwca 1971 r. ukończył kurs podstawowy spawania elektrycznego w Ośrodku Szkolenia Rolniczego w R.. Natomiast w dniu 30 maja 1974 r. ukończył kurs spawania gazowego w Wojewódzkim Zakładzie (...) w O..

Dowód: 1. Akta organu rentowe (o ustalenie kapitału początkowego):

- książeczka wojskowa (kserokopia)

- legitymacja ubezpieczeniowa

2. Akta organu rentowe (emerytalne):

- duplikat świadectwa pracy z dn. 17.09.2012 r.

- świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dn. 17.09.2013 r.

- świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dn. 25.03.2013 r.

2. Akta osobowe z (...) w D.:

- przyjęcie do pracy z dn. 12.09.1974 r.

- świadectwo pracy z dn. 2.07.1985 r.

3. Akta osobowe z Przedsiębiorstwa (...) w D.:

- karta obiegowa zmiany z dn. 15.07.1980 r.

- umowa o pracę z dn. 15.07.1980 r.

- angaże za lata 1980-1985 oraz 1986-1988,

- przeniesienie na inne miejsce pracy z dn. 14.07.1986 r.
- świadectwo pracy z dn. 31.10.1991 r.
- karta urlopową,
- odpisy z Książeczki spawacza
- odpis ukończenia kursu operatora maszyn budowlanych z dn. 5.05.1987 r.
- Zaświadczenie o pracy eksportowej z dn. 30.11.1990 r.
- pismo Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego Sp. z o.o. w R.
z dn. 10.01.1991 r.

4. zeznania świadków:

- J. S. (nagranie rozprawy 15 min),
- W. B. (nagranie rozprawy 24 min.),
- A. P. (nagranie rozprawy 33 min.),
- A. P. (nagranie rozprawy 42 min.),

5. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy 48 min.).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego: emerytalnych i kapitałowych, a także dokumentacji zalegającej w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D., jak i w Państwowym Ośrodku (...) w D..

W szczególności Sąd uwzględnił książeczkę wojskową wnioskodawcy oraz odpis Książeczki spawacza na ustalenie nabycia przez niego umiejętności spawacza oraz odpis ukończenia kursu operatora ciężkich maszyn budowlanych. Na podstawie tych wszystkich dokumentów można bowiem stwierdzić, w jakim charakterze wnioskodawca pracował. Strona przeciwna nie kwestionowała ich w toku procesu. Korzystają, więc one z domniemania prawdziwości zawartych w nich oświadczeń z mocy art. 244 i nast. k.p.c.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków: J. S. – spawacza zatrudnionego w (...)ie w latach 1969-1992 i W. B. (1) – spawacza od 1965 r.,

a następnie mistrza i technika norm czasu pracy, odpowiedzialnego za wydziały warsztatowe. Świadkowie ci opisali strukturę zatrudnienia w (...) w D., wskazali, jakie roboty wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy. Ponadto Sąd podzielił zeznania świadków A. P. (1) – zastępcy dyrektora ds. technicznych od 1977 r., a następnie głównego mechanika w Przedsiębiorstwie (...) w D. oraz A. P. (4) – operatora dźwigu samojezdnego z żurawiem, który pracował

w przedsiębiorstwie melioracyjnym w latach 1977-1991 r. Świadkowie ci podali jakie roboty wnioskodawca wykonywał na budowach melioracyjnych i przy rekultywacji. Natomiast co do zeznań wnioskodawcy, to Sąd uznał je za wiarygodne jedynie w części. W ocenie Sądu nieprawdziwe jest twierdzenia wnioskodawcy, że przez cały okres zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...) w D. pracował on wyłącznie jako pomocnik operatora i operator koparki. Zeznania te pozostają w sprzeczności z dokumentacją zawartą w aktach osobowych dołączonych z archiwum. Podanie o pracę, kwestionariusz osobowy, umowa o pracę, angaże za lata 1980-1985, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej oraz podanie o zmianę miejsca pracy i dekret o przeniesieniu wskazują, że do 30 czerwca 1986 r. wnioskodawca pracował jako spawacz w Wydziale Produkcji Pomocniczej. Po zmianie stanowiska na budowach melioracyjnych pracował jako

pomocnik operatora, a po ukończeniu kursu jako operator koparki. Wskazani świadkowie zeznawali na okoliczność wykonywania tej pracy wnioskodawcy, a nie całego jego zatrudnienia.

Niemniej zeznania wszystkich świadków łącznie z zeznaniami wnioskodawcy w niezakwestionowanej części oraz dowody z dokumentów wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, są one wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 2013 r. - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy

powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca występując z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż w dniu 25 marca 2013 r. ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym sporny okazał się charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w Państwowym Ośrodku (...)

w D., gdzie pracował jako spawacz oraz w Przedsiębiorstwie (...) w D., gdzie był zatrudniony jako spawacz i pomocnik operatora koparki oraz operator koparki. Ponadto przed Sądem wnioskodawca podniósł kwestię zatrudnienia w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje na uwzględnienie. Sąd przyjął bowiem, że wnioskodawca

w warunkach szczególnych pracował, poza uwzględnionym okresem pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. w okresie od 7 kwietnia 1978 r. do 12 września 1979 r. na stanowisku kierowcy ciągnika i kombajnu (łącznie w wymiarze 1 roku, 5 miesięcy i 6 dni) także:

- w Zakładach (...) w K. od dnia 1 września 1972 r. do 10 sierpnia 1974 r. wykonując prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w Wydziale (...) (1 rok 11 miesięcy i 10 dni),

- w Państwowym Ośrodku (...) w D. od dnia 2 września 1974 r. do 30 kwietnia 1977 r. jako spawacz (łącznie 2 lata, 7 miesięcy i 29 dni),

- w Przedsiębiorstwie (...) w D. (poprzednio (...) Kombinat Rolny Zakład Budowlano- (...) w N. oraz Przedsiębiorstwo Usług (...) w D.) od 15 lipca 1980 r. do 31 października 1991 r. jako spawacz elektryczno-gazowy (do 30 czerwca 1986 r.) i pomocnik operatora koparki oraz operator koparki od 1 lipca 1986 r. do 1 maja 1990 r. i od 6 maja do 31 października 1991 r.

(łącznie 10 lat, 4 miesiące i 10 dni).

Łączny okres pracy na wymienionych stanowiskach wynosi 16 lat i 5 miesięcy.

W pierwszej kolejności Sąd przyjął, że uzasadnione jest twierdzenie wnioskodawcy, iż należy uwzględnić mu cały okres pracy w Zakładach (...)

w K.. Organ rentowy bezpodstawnie pominął cały okres tego zatrudnienia, wskazany przez następcę prawnego ówczesnego pracodawcy. Treść świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 17 września 2012 r., adnotacje w książeczce wojskowej oraz zeznania wnioskodawcy jednoznacznie wskazują, że przez cały okres służby wojskowej pozostawał on w zatrudnieniu. Był przydzielony do jednostki (...), w ramach której przechodził tylko szkolenia wojskowe.

Co do pozostałych okresów zatrudnienia spór powstał w związku z brakiem świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Jednakże Sąd przyjął, że oryginalne dokumenty zgromadzone w aktach osobowych wnioskodawcy w postaci przyjęcia do pracy, umów o pracę i angaży wskazują, że wnioskodawca w obu zakładach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako spawacz przy spawaniu elektryczno-gazowym, a następnie jako pomocnik operatora koparki i operator koparki. Charakter zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w D. oraz częściowo

w Przedsiębiorstwie (...) w D. potwierdzili także świadkowie - przełożeni wnioskodawcy oraz inni pracownicy.

Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym (prace spawacza) wymienione są w Wykazie A Dział XIV poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odnoszącego się do wszystkich branż. Są też wymienione w wykazie A dział XIV, poz. 12 pkt 2 załącznika do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze – spawacz elektryczno-gazowy.

Z kolei prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych są wymienione w wykazie A Dział V poz. 3 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Ponadto w powołanym Zarządzeniu resortowym również w Dziale V poz. 3 pkt A 1 wymieniono prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych – maszynista koparek i ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych.

Bez wpływu na ocenę charakteru pracy wnioskodawcy pozostaje fakt, iż w świadectwie pracy z dnia 31 października 1991 r. pracodawca stanowisko wnioskodawcy określił jako operator koparki, a nie maszynista koparki. W istocie była to praca przy obsłudze koparki przy robotach budowlanych melioracyjnych i rekultywacji.

Natomiast zasadne jest wyłączenie ze stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu urlopu bezpłatnego udzielonego wnioskodawcy w związku z pracą na budowie eksportowej. Na budowie w byłej Czechosłowacji wnioskodawca pracował wprawdzie tylko w okresie od 2 maja do 30 listopada 1990 r. Niemniej, jak wynika to z karty urlopowej i decyzji przełożonego, urlop bezpłatny miał udzielony na rok - do 5 maja 1991 r.

i faktycznie dopiero w dniu 6 maja 1991 r. wrócił do pracy. Nadal był zatrudniony jako operator koparki.

Rozstrzygając kwestię w sumie trzech spornych okresów zatrudnienia, łącznie z uwzględnionym przez organ rentowy okresem 1 roku 5 miesięcy i 6 dni oraz po odliczeniu rocznego urlopu bezpłatnego, Sąd przyjął, że wnioskodawca wykazał ponad 16-letni okres pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed 1 stycznia 1999 r.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np. z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków

i stron. Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, który w istocie przez cały okres zatrudnienia, czyli ponad 16 lat pracował jako spawacz i operator koparki.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury poczynając od dnia 25 marca 2013 r. tj. daty złożenia wniosku oraz spełnienia warunków do nabycia prawa, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania

decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz dokumentów nieznanymi organowi rentowemu i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.